

**SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA: PAMPIRI YA II**  
**SETSWANA FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II**

Nako: 2½ Diura

Maduo: 100

---

**ELA TLHOKO**

1. Pampiri e e na le ditsebe di le 4. Tsweetswee netefatsa gore pampiri ya gago e feletse.
  2. Pampiri e e na le dikarolo di le THARO:  
  
KAROLO A: Potso e le nngwe ya padi – Maduo (60).  
KAROLO B: Dipotso di le pedi tse dileele tsa tirisano – Maduo (30).  
Motlhatlhojwa o araba potso e le nngwe fela.  
KAROLO C: Potso e le nngwe e khutshwane ya tirisano – Maduo (10).
  3. Araba dipotso di le THARO.
  4. Araba dipotso tsotlhe ka Setswana, o dirisa tshwaraganyo le kgaoganyo ya mafoko, mopeleto le mareo a a kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.
  5. Botswerere mo kwalong, peong ya mabaka le mo thulaganyong ya dintlha, bo tlaa go tswela molemo.
  6. Botlhaswa le mokwalo o o sa buisegeng di tlaa go jela maduo.
  7. Dipoelothuto tsa bobedi, boraro le bone: **Go buisa le go lebelela/bogela; go kwala le go tlhagisa; gammogo le tiriso ya puo.**
-

**KAROLO A                DIKWALO TSA PADI****POTSO 1                NTLHOMOLE MMUTLWA****Araba dipotso tsotlhe.****1.1      Buisa temana e e latelang mme morago o arabe dipotso.**

"E ne e kete go nyalala Kgosi ka sebele. Palesa, morwadia Kgololo, ke fa a itshela ka dikeledi tsa boitumelo, a lemoga fa boitshoko le boineelo e le ditlhabano tse dikgolo tsa botshelo. Mmathapelo le ene monyenyo wa gagwe o gagola tsebe. Morafe o ne o simolola go utlwa lentswe la ga bra Boots le tlhpile, e bile le le monate ka lona letsatsi leo."

"Ke gola ke nna kana ke simolola go bona bontle jo bokana. Ke rata go leboga Palesa, morwadia Kgosi, ke boe gape ke leboge morwadiake, e bong Mmathapelo, ka go tshwaragana ka mokgwa o ba godileng ba tshwaragane ka one, e bile ke fa ba tsena mo manyalong a bona ba tshwaragane. Ditebogo tsa me mo go bona di tswela pele gonne ba nyalwa jaana ba tshwere ditifikeiti tsa bona tsa dithuto tse di kwa godimo, thuto bošwa banaka."

- 1.1.1      Manyalo a a tlhagelelang mo temaneng e e fa godimo a diragalela kwa kae? (1)
- 1.1.2      Neela maina a batho ba ba nyalang. (2)
- 1.1.3      Palesa o ne a na le bana ba mawelana. Neela maina a bona. (2)
- 1.1.4      Ke goreng fa kgosi Kgololo a ne a neela Matsetseleko bogosi jwa gagwe? Neela mabaka a le mabedi fela. (2)
- 1.1.5      Neela ditlhabololo di le pedi fela tse Matsetseleko a di tlisitseng mo Phiritshweu. (2)
- 1.1.6      Rraagwe Matsetseleko o ne a eleditse fa Matsetseleko e ka nna mogotsamolelo kwa kgosing. A Matsetseleko o ne a feleletsa a goditse molelo kwa kgosing? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 1.1.7      Matsetseleko o tshabile kwa gae ka ntlha ya fa a ne a tlhabilwe ke mmutilwa. A Matsetseleko o ne a feleletsa a bone motho yo a mo tlhomotseng mmutilwa? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)
- 1.1.8      Fa e ne e le wena Matsetseleko, motsadi wa gago a go pateletsa go dira tiro e o sa e rateng o ne o tlaa dira eng? Tshegetsa karabo ya gago ka lebaka. (2)

**[15]**

## 1.2 Buisa temana e e latelang mme morago o arabe potso.

"Monna, o itlhokomele thata kwa o yang, o leke go tsenya marapo dinameng. O itse gore lebitla la ngwana wa monna le fa thoko ga tsela. Go ne ga bua jalo kalatšhane, monna yole wa mosweu wa mo mosong. O ne a latlhela seatla fa sekhutlwane se se fa pele mo sejanageng sa gagwe mme a ntsha diranta di le masomeamararo, o ne a di neela Matsetseleko. Matsetseleko o ne a phaphata mabogo pele a di amogela. Ba ngunanguna go se kae morago kalatšhane ya kgotla sejanaga gape, a se latlhela mo tseleng sa ba sa nyamanyamela mo loroleng."

Ka dintlha **di le TLHANO fela**, neela **semelo** sa ga Matsetseleko. Ntlha nngwe le nngwe e tshegediwe ka lebaka go tswa mo pading.

**[10]**

## 1.3

"Matsetseleko o ne a nna sebaka se se kana ka dibeke di le supa pele a rarabologelwa fa a neng a robetse gone kwa bookelong. O ne a imakalela thata go ipona a robetse mo bolaong jwa bookelo. Go ne go se na ope fa gaufinyana le ena, yo a neng a ka mmotsa gore sentlente go diragalang. Motho yo a neng a ntse a mmona a kgabolakgabola foo kgapetsakgapetsa, e ne e le monna wa lepodisi, a le mokima, a rwele diborele tse dintsho e bile go sa bonale monyenyo mo sefatlhegong sa gagwe le e seng."

Tlhalosa tiragalo yotlhe ya fa Matsetseleko a le kwa bookelong go simolola fa baoki ba goroga fa go ena go fitlha ka letsatsi la tsheko. Neela **dintlha di le 15**.

**[15]**

## 1.4 Buisa temana e e latelang mme o arabe potso e e tlaa latelang.

"Mmathapelo o ne a leba kwa dithutong tsa gagwe jaaka gale letsatsi leo. O ne a fetela kwa phaposeng ya borutelo, a fitlha a baya kgetsana ya dibuka le didiriswa tse dingwe tsa thuto mme a betsega go leba kwa kamotshaneng ya ga Baagileng."

Tlhalosa tiragalo yotlhe ya fa Mmathapelo a tsena kwa Kgosi Kgololo FET a fitlhela Baagileng a se yo go fitlha Mmathapelo a goroga kwa *ROOM 34*. Neela **dintlha di le 20**.

**[20]****60 maduo**

**KAROLO B DIKWALO TSA TIRISANO TSE DILEELE****POTSO 2 LEKWALO LA SEMMUSO/BOTSALANO**

Araba potso E LE NNGWE fela ya dipotso tse di latelang, e leng 2.1 **kgotsa** 2.2. Karabo ya gago e felele fela mo tsebeng e le nngwe, ke gore, boleele jwa **mafoko a le 150–200** fela.

**2.1 LEKWALO LA SEMMUSO**

Ka letsatsi la mogoloo la botsalo, o mo reketse senkgisamonate (phefumu) kwa lebenkeleng le legolo la Zara. Fa mogoloo a bula lebokoso la teng o fitlhela lebotlolo le le se nang sepe ka mo teng. Ba lebenkele ba gana go amogela lebotlolo ba re ga go kgonege gore go ka phuthelwa lebotlolo le le se nang sepe mo lebokosong.

Kwalela motsamaisi wa lebenkele lekwalo o ngongorege ka ga tiragalo e.

**[30]****KGOTSA****2.2 LEKWALO LA BOTSALANO**

Tsala ya gago e go boleetse fa e tshotswe e na le bolwetse jwa lebolelamading (Eitsi). Ngaka ke gona e mmolelelang ka gonne e ne e letile gore a tshware dingwaga di le 18 pele.

Kwalela tsala ya gago lekwalo o mmolelele gore bolwetse jo ga bo bolae, o bo o mo gakolole gore a dire eng gore a kgone go phela sebaka.

**[30]****KAROLO C****POTSO 3 DIKWALO TSA TIRISANO TSE DIKHUTSHWANE**

Rakgadiaago o tlhokafetse morago ga bolwetse jo boleele jwa kankere. Thusa ba lesika la gago ka go ba kwalela **TSA BOTSHELO JWA MOSWI** jwa ga rakgadiaago.

Boleele jwa sekwalwa sa gago bo akaretsa kagego, ke gore, matseno, mmele le bokhutlo, bo nne **mafoko a a magareng ga 120–150**.

**[10]**

|                 |
|-----------------|
| <b>40 maduo</b> |
|-----------------|

**Maduo otlhe: 100**